

NSU NAT

BYIN PRU WA AI LAM

Written by Kachin Orature Project
Illustrations by Shawanang
Supervised by Keita Kurabe

Kachin Folktale 102
NSU NAT BYIN PRU WA AI LAM

Text © Kachin Orature Project 2024.

Illustrations © Shawanang 2024.

Supervised by Keita Kurabe

Layout by Sa Rit

Based on Wawn Awng (speaker), Keita Kurabe (depositor), 2016. Nsu Nat Byin Pru Wa Ai Lam (Origin of the Spirit of Jealousy). MPEG/X-WAV/XML. KK1-0167 at catalog.paradisec.org.au. <https://dx.doi.org/10.4225/72/5988913be5bbe>

First published 2024

Published by

Research Institute for Languages and Cultures of Asia and Africa (ILCAA)

Tokyo University of Foreign Studies

3-11-1, Asahi-cho, Fuchu-shi, 183-8534, Tokyo, JAPAN

ISBN 978-4-86337-514-7

This work was supported by

- TUFISo Field Science Commons

- JSPS KAKENHI Grant Number JP20K13024

- Description and Documentation of Language Dynamics in Asia and Africa (DDDLing), Research Institute for Languages and Cultures of Asia and Africa (ILCAA), Tokyo University of Foreign Studies

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

NSU NAT BYIN PRU WA AI LAM

Written by Kachin Orature Project
Illustrations by Shawanang
Supervised by Keita Kurabe

Nsu Nat byin wa ai lam hpe hkai dan na re.

Moi shawng de jahkrai ma yan nau kahpu hte kanau nga ai da.

Shan nau yan hta e kahpu gaw n zen ai da. Kanau gaw zen ai.

Rai tim kahpu gaw myit kaja ai, myit malang ai.

Kanau gaw zen gaw zen tim, n kaja ai myit rawng ai da.

Rai jang gaw lani mi hta kanau gaw kahpu hpe tsun ai.

“E, hpu e, ya gaw mam hkai ten mung du sai.”

“Mam hkai ai shaloi, an nau mam sha n re, kaga hkai nmai ni yawng nli nai li jahkrat ten rai sai.”

“Re majaw gaw yi hkyen na gat ga i,” ngu nna kahpu hpe tsun ai da.

Shaloi gaw kahpu mung yi gaw hkyen da sai da.

Yi gaw hkyen da tim shi kaw gaw nli nai li ni n nga ai da.

Shing rai yang shi gaw kanau hpe gaw tsun ai da.

“E, hpu gaw hpa baw hkai na rai kun n chye ai.”

“Hkyen gaw hkyen da sai.”

“Nli mung n nga ai,” ngu ai da.

Shaloi kanau gaw kahpu hpe tsun ai da.

“E, hpu e, dai kaw taw ai Nga nrung dingsa hpe hkut hkut di na hkut lu ai hpe yi de gat u,” ngu kanau gaw dai hku tsun ai da.

Kahpu wa gaw kanau tsun ai hte maren

Nga nrung dingsa hpe hkut di nna kaja wa dai hpe gat hkai da sai da.

Kanau bai rai yang gaw shi na yi hta gaw kaga mam nli nai li ni gat
hkai la ai da.

Rai jang she kanau gaw mam ni nli ni tu wa ai ten re shaloi gaw kahpu hpe san ai da.

“E, hpu e, na yi gaw ya gara hku rai wa sata?”

“Ya nye yi gaw gyi rawng gyi htawng gaw rai sai.”

“Na yi gaw gara hku rai ta?” ngu nna san ai da.

“Gyi rawng gyi htawng” ngu ai gaw mahkru ni hkru wa sai ngu ai lachyum rai nga.

Kahpu hkai ai dai Nga rung dingsa hpe hkut nna gat ai yi kaw wa

Nga ni wa hpring hkra rai mat wa ai da.

Rai jang she kahpu gaw kanau hpe tsun ai da.

“Ngai na yi kaw gaw nyoi nyoi ngu na nsen gaw na sai,” ngu nna

kanau hpe tsun dan ai da.

“Nyoi nyoi” ngu ai gaw Nga ngoi ai nsen re.

Rai jang she kanau gaw bai grai na mau sai da.

“Ga, ndai gaw gara hku byin wa ata?” ngu nna kanau gaw mau sai da.

Kaja wa mung kanau gaw kahpu na yi de sa yu ai da.

Sa yu ai shaloi gaw yi yawng kaw wa Nga dumsu ni wa hpring chyat rai nna nga taw ai hpe mu ai da.

Kanau gaw mau ai sha n-ga nna,

shi gaw kahpu na yi kaw nga ai Nga dumsu ni yawng hpe bai madu la mayu wa sai da.

Kanau gaw dai Nga dumsu ni yawng hpe shi madu la mayu ai majaw
shi gaw nta de wa nna nta kaw n-gu shadung htu sai da.

Grai mani hkra htu rai di nna htu ngut sai nga yang shi gaw kahpu hpe
tsun ai da.

“Ndai Nga dumsu ni kaw na hpraw taw nga ai yawng gaw ngai na re yaw,”
ngu tsun ai da.

Shi gaw Nga dumsu ni yawng kaw htu da ai n-gu shadung hpe agat ai da.

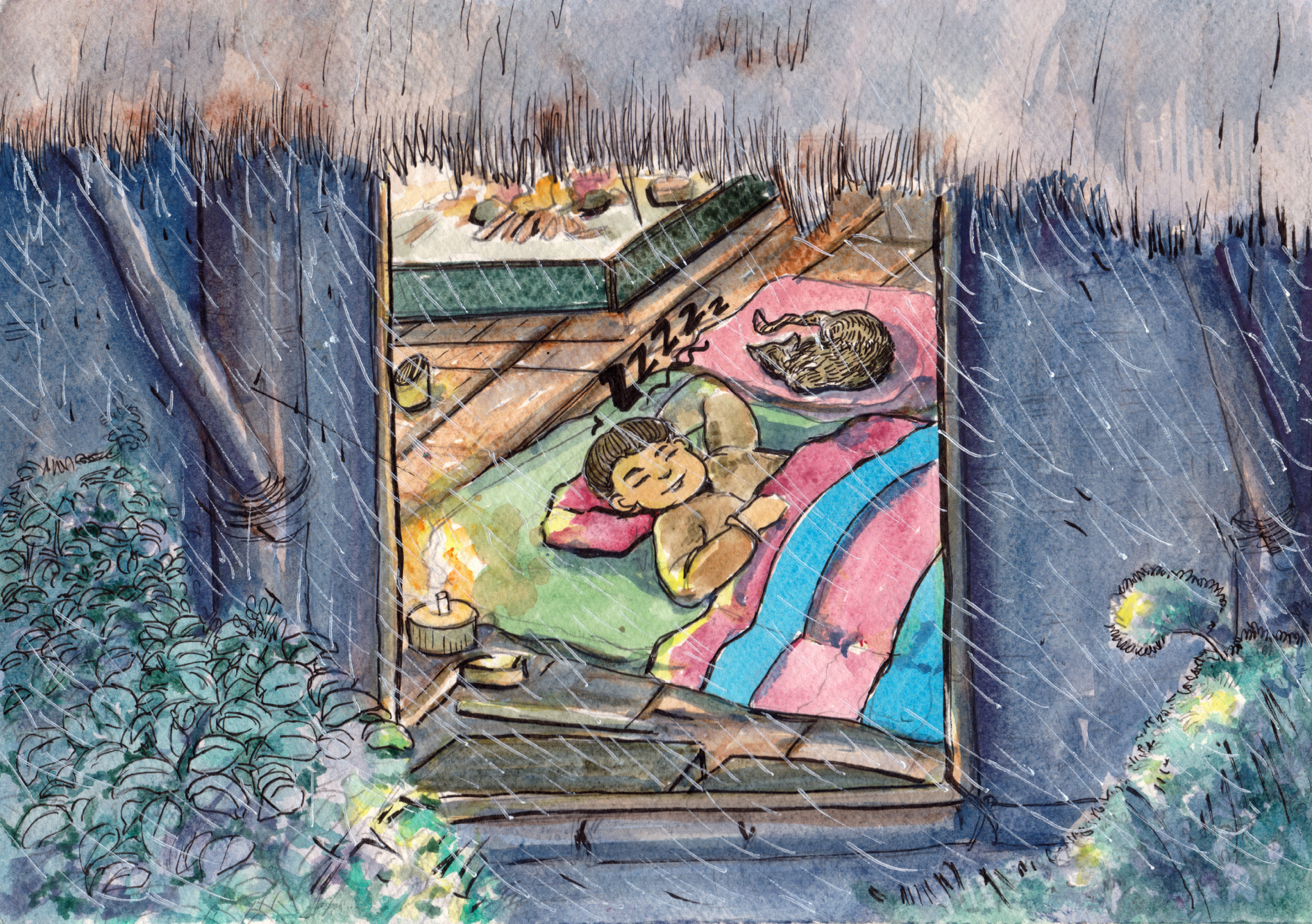
Nga manga dumsu ni yawng hpe agat nna ahpraw rai hkra agat ai da.

Kanau gaw myi shi Nga ni dumsu ni yawng hpe shadung hpraw hkra gat da ai.

Rai ti mung dai shana wa marang kaba agying htu rai wa ai da.

Dai majaw myi shi gat da ai Nga dumsu ni na hkum kaw na shadung ahpraw ni wa yawng atsai rai mat ai da.

Shadung ahpraw ni wa yawng atsai rai mat nna

Nga dumsu ni myi na nsam sha bai byin mat ai da.

Shi gat da ai shadung jahpraw ni yawng gaw marang a majaw atsai rai mat ai da.

Dai hku byin mat ai majaw kanau gaw h pang shani sa yu ai shaloi kanau gaw n lu madu la mat ai da.

Rai tim kanau gaw dai Nga dumsu ni hpe naw madu la mayu ai da.

Naw madu la mayu ai majaw shi gaw myit ai da.

“Dai Nga dumsu ni hpe ra ai majaw kahpu hpe gara hku galaw kau ra na i?”

“Gyam sat kau ra na i?” ngu myit rai nna she kahpu kaw sa sai da.

Kahpu kaw du re shaloi kanau gaw tsun ai da.

“E, hpu e, na nnam jan wa n nga wa sai.”

“Dai majaw du-u daw sa ga,” ngu tsun ai da.

Rai jang gaw kahpu gaw kanau hpe hpa n san sai da.

Kaja wa shi kanam wa si ai kun n si ai kun mung n san nna,

kanau gaw “Du-u daw sa ga,” ngu saw ai hte kaja wa sha du-u daw sa mat ai da.

Dai hku shan nau yan gaw du-u daw tawk rai nna ngut wa re shaloi

kanau gaw nyan bai shaw sai da.

Nyan shaw nna kahpu hpe tsun ai.

“E, hpu e, nang hte na nnam jan gaw hkum hkrang bung ai.”

“Dai majaw dai kaw naw galeng chyam yu u,” ngu nna she

tawk da ngut ai du-u kaw galeng yu shangun ai da.

Kahpu gaw hpa n chye ai majaw shi gaw kaja wa dai du-u kaw galeng dat sai da.

Galeng taw nga re shaloi kanau gaw myi kaw na nyan da ai hte maren di sai da.

Kahpu du-u kata kaw galeng dat ai hte kalang ta

magap chyip re magap di nna numru sumri ni hte gyit, du-u hpe gyit kau da ai da.

Kahpu hpe “Dai du-u kata kaw si rawng taw u ga,” ngu nna

nam kaw dai hku kabai nna nta de wa mat sai da.

Rai ti mung kahpu gaw dai du-u kaw na bai lu le pru wa ai da.

Numru ni hte sha shi hpe gyit hkang da ai re majaw

kahpu gaw dai kaw na malan nna bai lu le pru wa ai da.

Rai nna kahpu gaw kade lang mung hkam ngut sai re majaw
chye sai da.

“Aw... nang gaw dai hku i?” ngu nna she nta de bai wa sai da.

Nta de wa nna nta kaw du re shaloi ndai kalang gaw kahpu bai kanau hpe sa saw ai da.

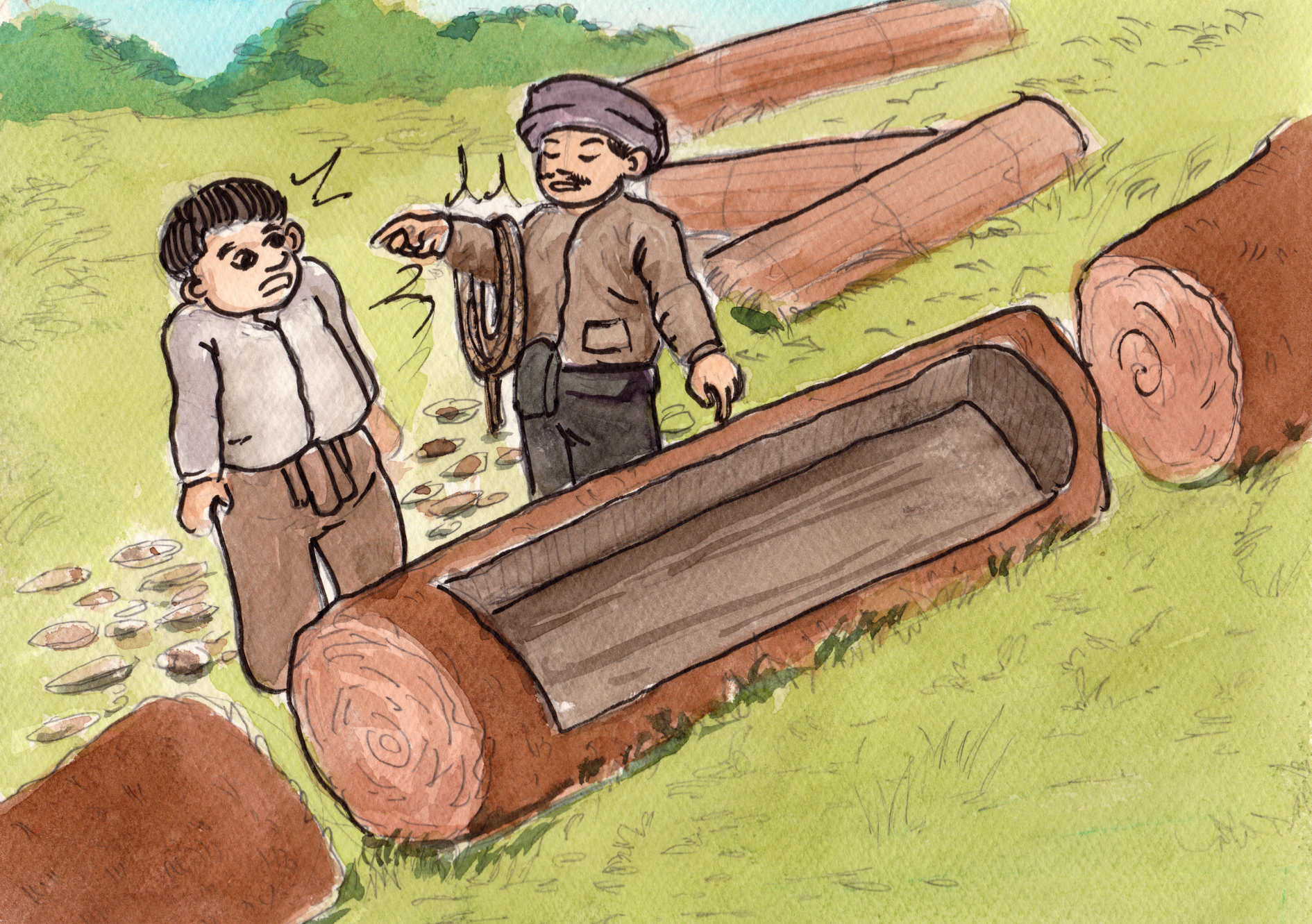
“E, kanau e, na nrat wa n nga mat sai.”

“N nga mat sai majaw na nrat na matu du-u daw sa ga,” ngu myi kanau na zawn bai saw ai da.

Rai jang gaw myi kanau gaw kahpu hpe mung maw da sai.

“Shi kanam jan n nga mat sai, du-u tawk sa ga,” ngu maw ai shaloi

kahpu hpe saw da sai rai ndai kalang kahpu “Du-u tawk sa ga,” ngu yang gaw n hkan gaw bai n mai.

N hkan gaw bai n mai rai nna hkan sa mat wa sai da.

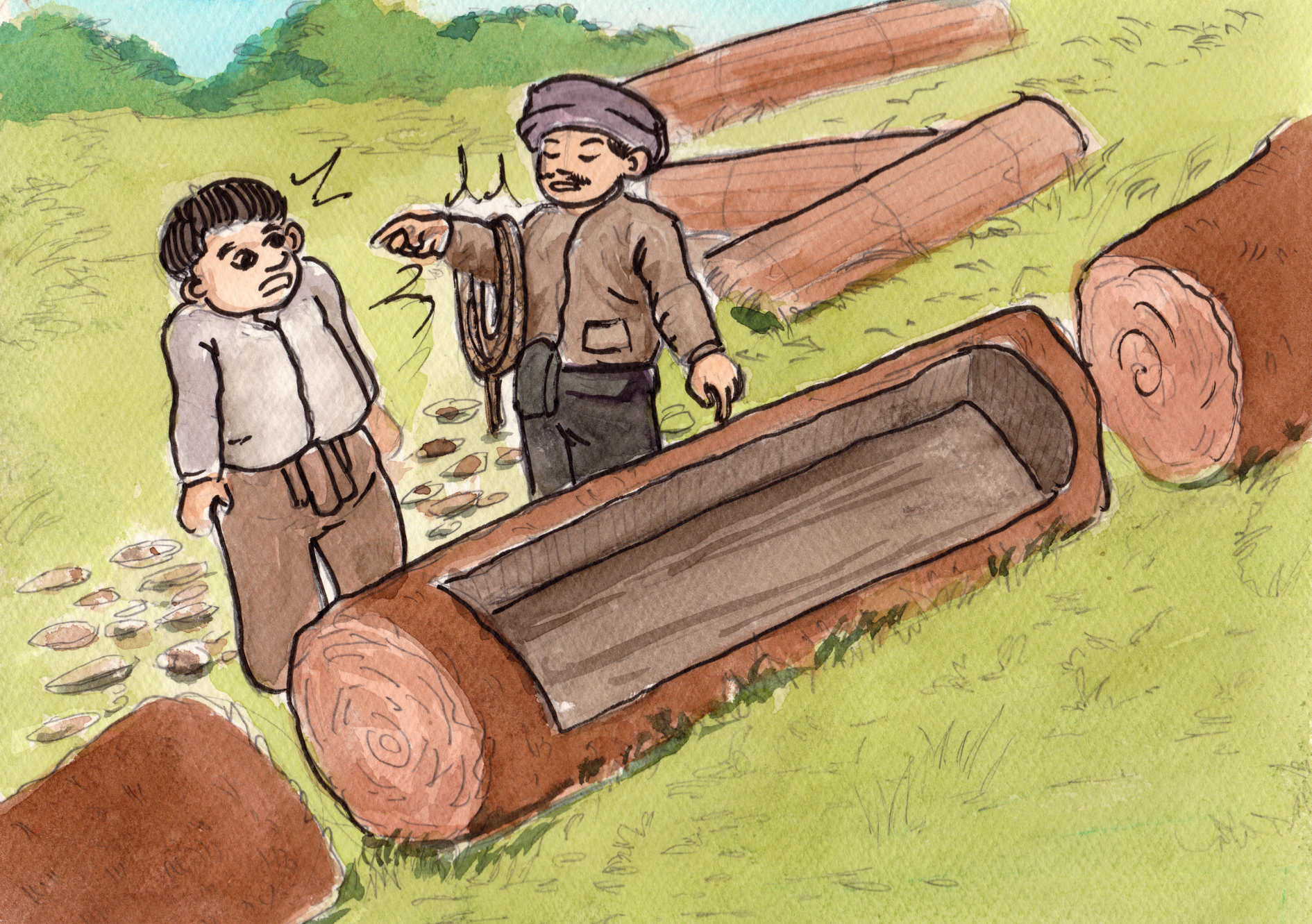
Hkan sa mat wa rai yang

kahpu gaw ndai ginshi atsawm sha hkri da ai mung gun rai nna sa sai da.

Du-u tawk ngut re shaloi myi kanau na zawn sha kahpu mung

“E, nau e, na nrat gaw nang hte hkum bung ai re majaw”

“Ndai du-u kata kaw naw galeng yu u,” ngu tsun ai da.

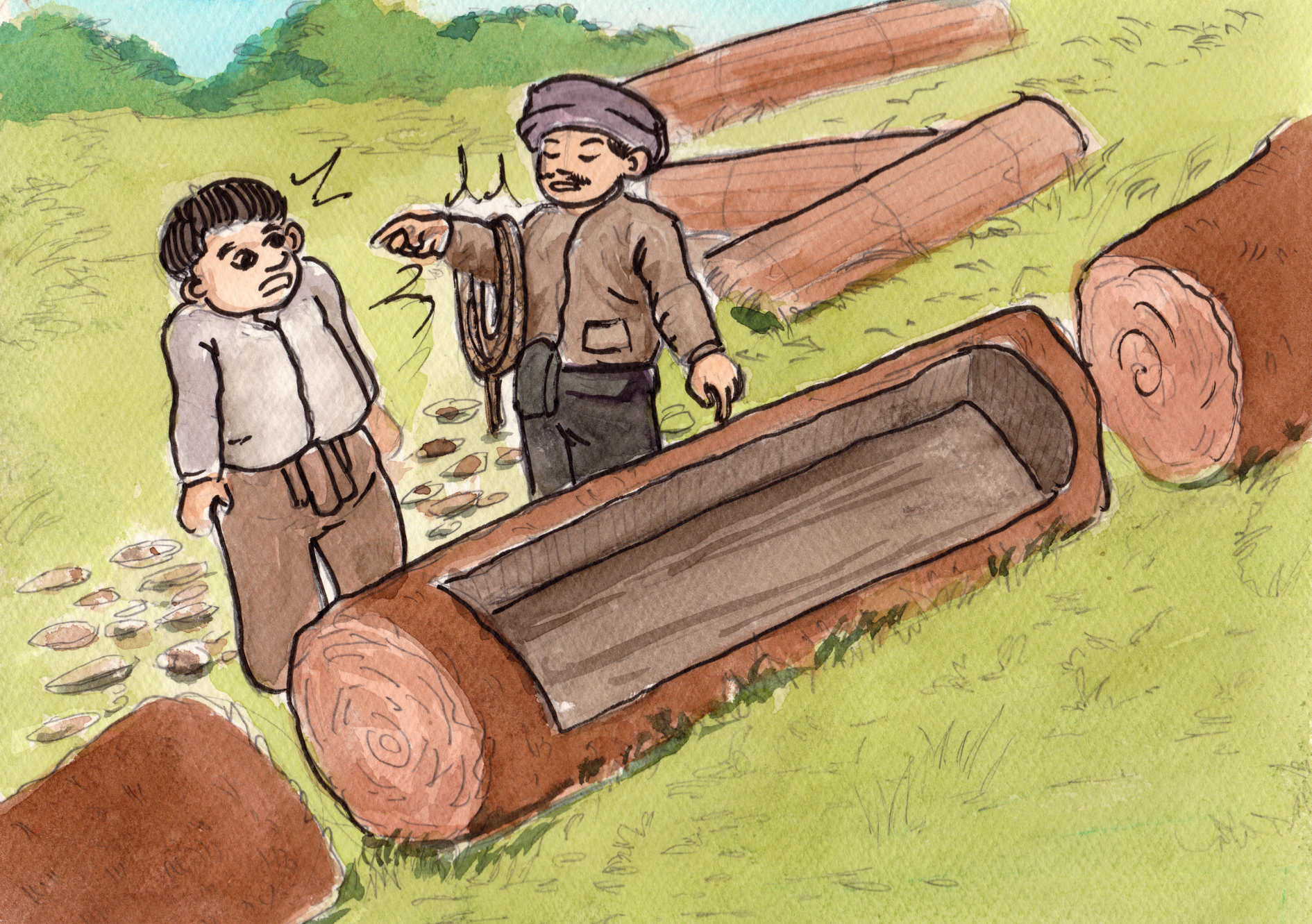
Kahpu mung kaja wa bai kanau du-u kata kaw galeng ai hte

magap chyip di magap nna magap ngut ai hte

myi shi gun sa wa ai hkyen da ai ginshi, pali ni yawng hkri da ai yawng hte gyit hkang da sai da.

Gyit hkang kau re jang gaw

kanau gaw myi kahpu na zawn shinggan de bai malan nna n lu male pru mat ai da.

Rai jang she, kanau wa nau myit n su ai nau myit magaw ai majaw

kahpu gaw dai kanau rawng ai du-u hpe hpai la nna

hka rum makau kaw byap rai nna tu nga ai hpun kaba kaw

kanau rawng ai du-u dai hpe gyit tawn da ai da.

Sharin shaga mayu ai hku na dai kaw gyit da ai da.

Gyit tawn da kau rai nna kahpu gaw kanau hpe sa yu na matu kadu hka hpe saw ai da.

Kadu hka hpe “Sa gin dan yu su. Sa yu yu su. Kaja ai kun n kaja ai kun?”
ngu tsun ai shaloi

kadu hka gara hku bai na la ai i nga yang, “Sumri dan kau su,” ngu nna na la ai da.

Dai hku kadu hka gaw “Sumri dan kau su,” ngu nna shut ai majaw shi gaw myi kahpu gyit da ai sumri hpe sa gawa di kau ai da.

Kadu hka di kau yang kanau hpe bang da ai dai du-u gaw hka rum de taleng nna hkrat si mat ai da.

Manawn masham hte seng ai Nsu Nat ngu ai nat gaw

ndai du-u taleng nna hkrat si mat ai kanau kaw na byin wa ai da.

WUNPAWNG MAUMWI MAUSA

Kachin Folktales

